

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 6P/38/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3621201289
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Štefčík
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2021:3621201289.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske sudcom JUDr. Petrom Štefčíkom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa X. O., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcu u matky, v konaní zastúpenú opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, dieťa matky P. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., P. XXX/XX a otca F. X., nar. XX.X.XXXX, bytom F., F. Š. XXXX/XX, toho času v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ilava, o návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti, takto

rozhodol:

Súd návrh otca na zníženie výživného zamietal.

odôvodnenie:

(1) Navrhovateľ - otec maloletej sa podaným návrhom domáhal zníženia vyživovacej povinnosti na maloletú zo sumy 110 € mesačne, pričom výšku vyživovacej povinnosti, ktorú žiada určiť, neuviedol. Návrh odôvodnil tým, že sa nachádza 3 a pol roka vo výkone trestu a jeho dlh voči štátu narastá, lebo súd ho zaviazal platiť matke maloletej výživné 110 € mesačne. Matka nie je odkázaná na takú výšku výživného a jej finančná situácia je veľmi dobrá, priam nadštandardná. Nie je vlastníčkou T., ale S. bytu a každý rok má inú značku auta. Chce, aby súd prehodnotil situáciu a zaviazal ho platiť sumou, ktorú bude môcť splácať a nebude pre neho likvidačnou a aby boli preskúmané majetkové pomery matky maloletej.

(2) Žiadne dôkazy vo svojom návrhu neuviedol.

(3) Súd maloletej ustanovil na zastupovanie v konaní opatrovníka a určil termín pojednávania na 22.12.2021. Na pojednávanie predvolal rodičov maloletej a opatrovníka. Matke maloletej zároveň doručil návrh na začatie konania a umožnil jej vyjadriť sa k nemu. Otca maloletej poučil v predvolaní, že v prípade, ak sa mieni zúčastniť na pojednávaní, hoci jeho osobná účasť nie je nevyhnutná, má požiadať o eskortu na pojednávanie, pričom ale s tým súvisiace náklady bude povinný znášať sám. Otec o eskortu na pojednávanie nepožiadaval.

(4) Matka maloletej k návrhu uviedla, že zmenila miesto výkonu práce. Predtým pracovala nadčasy, aby mohla kúpiť väčší byt, pretože maloletá potrebuje vlastnú izbu. V škole sa maloletej ale zhoršil prospech, preto matka musela vymeniť miesto práce, aby mohla maloletej pomáhať s učením. Začala dosahovať menší zárobok, ale prospech maloletej sa zlepšil. Náklady na ňu stúpili, lebo rastie a neustále nakupuje nové oblečenie, obuv a školské potreby. Býva často chorá, trpí očným glaukómom, pre ktorý musí pravidelne absolvovať kontroly. Na väčší byt si matka vzala hypotéku, ktorú spláca po 211,77 € mesačne a platí poisťné 30,63 € mesačne. Okrem toho hradí náklady za bývanie 145 € mesačne, energie 30 € mesačne, internet a televíziu 17,99 € mesačne, poisťné maloletej 18,02 € mesačne, svoje poisťné 20 € mesačne, RTVS 4,64 € mesačne a raz ročne platí bytovú poisťku 61,30 € a poisťné za auto 118,08 €, ktoré auto vlastní od roku 2018.

(5) Súd vyjadrenie matky doručil otcovi a opatrovníkovi maloletej, žiaden z nich sa k nemu nevyjadril.

(6) Na pojednávaní dňa 22.12.2021 súd vec prejednal v súlade s § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) bez prítomnosti otca maloletej, pretože tento sa na pojednávanie neustanovil, hoci bol naň riadne a včas predvolaný, pričom

nežiadal z dôležitých dôvodov o odročenie pojednávania. Nepožiadaval ani o vykonanie vlastnej eskorty na pojednávanie. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, ktorými sú: správa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby na čísle listu spisu (ďalej len „č.l.“) 18, rozúčtovanie pracovnej odmeny na č.l. 20, pracovné hodnotenie matky na č.l. 28, potvrdenie o príjme na č.l. 29, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske na č.l. 31, výpis trvalých príkazov na č.l. 36, detail transakcie na č.l. 37, obsah pripojeného spisu tun. súdu sp. zn. 6P/5/2020, z toho najmä: rozsudok na č.l. 69, rozsudok krajského súdu na č.l. 107 a výsluch matky maloletej.

(7) Z vykonaného dokazovania súd zistil, že otec maloletej je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody, ktorého koniec má nastať 20.02.2022. Počas výkonu trestu odňatia slobody je pracovne zaradený, jeho priemerná čistá mzda za obdobie jedného roka bola vo výške 133,99 €, pričom za ostatných šesť mesiacov bola jeho odmena nad priemerom z celých dvanástich mesiacov. Z pracovnej odmeny sa mu vykonávajú zrážky na výživné, na pohľadávky zboru (pohľadávka bola splatená) a exekučne vymáhanú pohľadávku v konaní vedenom JUDr. Jozefom Matejovom, súdnym exekútorom pod sp. zn. EX 6/2015. Okrem toho má evidovanú pohľadávku Krajského súdu Bratislava vo výške 230 €, ktorá nebola splatená ani sčasti.

(8) Matka maloletej je v súčasnosti zamestnaná u zamestnávateľa Centrum sociálnych služieb - Partizánske. Zamestnávateľom je hodnotená pozitívne. Jej priemerný čistý zárobok je vo výške 773,89 €. Býva v X-izbovom byte, ktorý je v jej vlastníctve. Poberá prídavok na dieťa 25,50 € mesačne a náhradné výživné. V domácnosti má vytvorené podmienky pre maloletú, ktorá má vlastnú izbu. Platí náklady na bývanie - správcovi 145 € mesačne, za elektrickú energiu 30 € mesačne, za televíziu a internet 17,99 € mesačne, RTVS 4,64 € mesačne, za komunálny odpad 74 € ročne. Okrem toho spláca hypotekárny úver 211,77 € mesačne, poisťné k úveru 30,63 € mesačne, svoje životné poistenie 20 € mesačne a poistenie pre maloletú 18,02 € mesačne. Poisťné za motorové vozidlo platí 118,08 € ročne a poisťné za byt 61,30 € ročne. Uviedla aj náklady na pohonné hmoty do školy, k starej matke a lekárovi asi 50 € mesačne. Matka nadobudla prostriedky pre kúpu nového bytu z predaja starého bytu a z hypotekárneho úveru. Byt vymenila kvôli tomu, aby maloletá mala vlastnú izbu. Nový byt má 71 m², ide o S. byt, v ktorom má maloletá vlastnú izbu. Motorové vozidlo nezmenila. Za nákupy pre seba a maloletú minie mesačne cez 200 €.

(9) Maloletá je v súčasnosti žiačkou 3. ročníka ZŠ Rudolfa Jašíka v Partizánskom, učí sa priemerne, avšak zlepšila si výsledky. Stravuje sa v jedálni, poplatok predstavuje 25 € mesačne. Voľnočasový krúžok nenavštevuje. Matka za ňu platí ZRPŠ 15 € ročne a výdavky na školské pomôcky mala matka 150 €. Maloletá býva častejšie chorá, matka jej kupuje výživové doplnky a najmenej raz ročne absolvuje lekársku prehliadku kvôli glaukómu. Maloletá rýchlo vyrástla, matka jej musí kupovať nové oblečenie.

(10) V čase, kedy súd naposledy rozhodoval o vyživovacej povinnosti, bol otec vo výkone rovnakého trestu odňatia slobody. Dosahoval pracovnú odmenu od 0,10 € do 107,22 € mesačne, v priemere to bolo 78,54 € mesačne. Aj v tom čase mu boli zrážané pohľadávky ústavu, exekučné pohľadávky a výživné. Vo výkone trestu odňatia slobody bol (a je) pre drogovú trestnú činnosť a pre trestný čin krádeže.

(11) Maloletá navštevovala prvý ročník základnej školy v Partizánskom. Trpela očným ochorením a bývala v spoločnej domácnosti s matkou. Stravovala sa v školskej jedálni, poplatok bol 8 € mesačne. Matka za ňu platila za školský klub detí 5 € mesačne. Okrem toho mala matka jednorazové výdavky na školské akcie. Maloletá bývala často chorá, výdavky na lieky mala matka cca 20 € mesačne. Bola dispenzarizovaná v očnej ambulancii, za vyšetrenia sa platilo 20 €. Matke so starostlivosťou o maloletú pomáhala jej matka.

(12) Matka mala v čase, kedy súd naposledy rozhodoval o výživnom, čistú mzdu vo výške 708 € mesačne. Bola zamestnaná v zariadení pre seniorov PENZIÓN JESEŇ n.o. Malé Kršteňany. Bývala v X-izbovom byte, ktorý mala vo svojom vlastníctve. Mala náklady na nájom 60 € mesačne, na elektrinu, plyn a RTVS 70 € mesačne, na internet a televíziu 12,98 € mesačne, za odpad 74 € ročne, daň z nehnuteľností 20 € ročne, splácala hypotéku 122,31 € mesačne, spotrebný úver na kúpu motorového vozidla 25 € mesačne. Platila poisťné 20 € pre seba a 18,02 € pre maloletú a poistenie hypotekárneho úveru 29,70 € mesačne. Za poistenie motorového vozidla platila poisťné 103,32 € ročne. Za telefón platila 30 € mesačne a za pohonné látky 50 € mesačne.

(13) O výške vyživovacej povinnosti 110 € mesačne rozhodol Okresný súd Prievidza rozsudkom zo dňa 21.04.2017 č.k. 13P/2/2017-59, maloletá mala vtedy 5 rokov veku a chodila do materskej školy. Žila so svojou matkou, ktorá ju vychovávala. Chodila na balet. Matka pracovala ako opatrovateľka v Rakúsku s príjmom 650 € v čistom, poberala rodinné prídavky 180 € mesačne. V čase rozhodovania vo veci 4P/5/2019 bola zamestnaná u súčasného zamestnávateľa s priemerným mesačným zárobkom 715,51 €. Uhrádzala výdavky na domácnosť - za elektrinu a plyn 59 €, za TV a internet 12,98 €, nájom 50 €, hypotéku 152,01 €, spotrebný úver 25 € mesačne. Na stravné vynaložila za tri mesiace 71,68 €. Poplatok

v materskej škole bol 30 €, na balet na oblečenie 35 €. Cestovné náklady mala matka 50 € mesačne, platila životné poistenie 20 € a úrazové poistenie maloletej so sporením 18,02 €. Za balet platila 16 € raz ročne a 5 € mesačne. V čase rozhodnutia o vyživovacej povinnosti bol otec nezamestnaný, spočiatku poberal dávku v nezamestnanosti 900 € mesačne, neskôr dávku v hmotnej núdzi 61,60 € mesačne. Býval u svojej matky, ktorej prispieval sumou 150 € mesačne na domácnosť. Vyživovaciu povinnosť mal len k maloletej. Od 20.02.2018 do 04.02.2019 bol vo väzbe, potom vo výkone trestu. Bol pracovne zaradený, v dodržiavaní morálky a pracovnej disciplíny neboli u neho žiadne nedostatky. Jeho príjem bol 51,10 € za apríl 2019, z čoho bola na výživné určená suma 14,78 €. S maloletou kontakt neudržiaval.

(14) Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

(15) Podľa § 62 ods. 5 ZR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

(16) Podľa § 75 ods. 1 ZR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

(17) Podľa § 78 ods. 1 ZR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

(18) Podľa § 78 ods. 3 ZR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

(19) Súd po vykonanom dokazovaní a zhodnotení jeho výsledkov dospel k záveru, že podaný návrh nie je dôvodný. Vychádzal pritom z nasledujúcich úvah.

(20) Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonnou povinnosťou, ktorá trvá, až kým deti nie sú schopné samostatne sa živiť. V posudzovanej veci je nepochybné, že maloletá, ktorá je žiačkou tretieho ročníka základnej školy, nie je v súčasnosti schopná samostatne sa živiť a preto vyživovacia povinnosť rodičov k nej trvá. Rodičovská vyživovacia povinnosť má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov a vždy je potrebné vychádzať okrem odôvodnených potrieb dieťaťa aj z možností, schopností a majetkových pomeroch oboch rodičov. V prípade, ak sa pomery u dieťaťa alebo u niektorého z rodičov podstatným spôsobom zmenia, je možné súdne rozhodnutie o výživnom zmeniť.

(21) Pri rozhodovaní o zmene výšky vyživovacej povinnosti (prípadne o jej zrušení) súd vždy prihliada len na to, či oproti ostatnej úprave vyživovacej povinnosti, ktorá sa má zmeniť, došlo alebo nedošlo k (podstatnej) zmene pomerov. Súd nemá právomoc posudzovať, či skoršie rozhodnutie o vyživovacej povinnosti bolo správne alebo nie. Len v prípade, ak sa zistí na niektorej zo strán podstatná zmena pomerov, len vtedy môže rozhodnutie o výživnom zmeniť.

(22) V posudzovanej veci súd takú podstatnú zmenu, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, nezistil. Skutočnosť, že navrhovateľ je vo výkone trestu, nie je novou skutočnosťou a súd sa ňou už zaoberal, naposledy v konaní sp. zn. 6P/5/2020. Dĺžka výkonu trestu ani iné pohľadávky otca ho nezbavujú vyživovacej povinnosti, ani nemajú vplyv na jej zníženie. Súd len opätovne musí poukázať na tie skutočnosti, ktoré už vo viacerých konaniach hodnotil, a síce, že dôvodom, pre ktorý otec nie je v súčasnej dobe schopný dosahovať príjem, z ktorého by mohol platiť určené výživné nie je ani strata zamestnania, ani zhoršenie jeho zdravotného stavu, ani vznik nových vyživovacích povinností, ktoré by predstavovali objektívne skutočnosti, na ktoré by súd pri rozhodovaní mal prihliadnuť. Dôvodom prečo otec nie je schopný zamestnať sa a dosiahnuť príjem, z ktorého by bol schopný plniť si vyživovaciu povinnosť je skutočnosť, že sa nachádza vo výkone trestu. Dôvodom je teda trestná činnosť otca maloletej, čo v žiadnom prípade nemôže byť na ujmu maloletého dieťaťa a byť dôvodom na zníženie výživného, ktoré nie je v záujme dieťaťa. V období od 01.09.2017 do jeho vzatia do väzby a následne nástupu výkonu trestu bolo v schopnostiach a možnostiach otca nájsť si zamestnanie s príjmom, z ktorého by bol schopný plniť si vyživovaciu povinnosť.

(23) Ak otec poukazuje na „veľmi dobrú, priam nadštandardnú“ finančnú situáciu matky, súd musí uviesť, že vykonaným dokazovaním sa u matky žiadna nadštandardná situácia nezistila. Matka nemá nové motorové vozidlo. Dosahuje síce vyšší príjem ako v čase ostatného rozhodovania o vyživovacej povinnosti, avšak vyšší príjem dosahuje aj otec maloletej. Vyšší príjem je u matky kompenzovaný jej vyššími výdavkami. Tie sú spojené najmä s vyšším vekom maloletej, v ktorom má väčšie potreby na svoje zaopatrenie. Maloletá rastie, s čím sú spojené vyššie výdavky na oblečenie, obuv i stravu, ale aj na drogériu a kozmetiku. Žiadne z týchto zvýšených výdavkov neuhrádza otec maloletej, ktorý prispieva len výživným, a aj to len do tej výšky, do akej mu je zrážané z pracovnej odmeny väzňa.

Zároveň je všeobecne známe, že v ostatnom období došlo k všeobecnému zvýšeniu životných nákladov v Slovenskej republike (spotrebiteľské ceny tovarov vzrástli). Matka síce má väčší byt, ako v čase posledného rozhodovania o vyživovacej povinnosti, avšak nejde o nadštandardný byt, ide o S. byt bežnej rozlohy, v ktorom má maloletá (narozdiel od času ostatnej úpravy) vlastnú izbu. Táto zmena pomerov matky je však kompenzovaná zvýšením výdavkov na úver za bývanie aj vyššími výdavkami za správu bytu. Tieto vyššie výdavky však súd nepovažuje za neprimerané riziko, pretože sú čiastočne vynaložené aj v prospech maloletej, ktorá z nich má úžitok. Je potrebné pripomenúť, že väčší byt neznamená zvýšenie luxusu pre matku maloletej, ale najmä zlepšenie podmienok maloletej, ktorá má s užívaním väčšieho bytu nepochybne spojené výhody pre seba (vlastnú izbu, väčší priestor na vlastnú realizáciu). Ak teda matka má oproti času, kedy súd naposledy posudzoval jej pomery, vyššie príjmy a zároveň ale aj vyššie výdavky, tieto vyššie príjmy a zlepšené majetkové podmienky matky nie sú dôvodom na zníženie vyživovacej povinnosti otca, pretože jednak nie sú natoľko výrazné, ale najmä sú sčasti použité aj na uspokojovanie vyšších odôvodnených potrieb maloletej.

(24) Súd považuje osobitne za potrebné otcovi pripomenúť, že výživné bolo určené na dieťa, nie na matku. Vyjadrenie (v návrhu na začatie konania), že matka nie je odkázaná na takúto výšku výživného, teda nie je vôbec namieste. Suma 110 €, teda súdom určená výška vyživovacej povinnosti otca, sotva postačuje čo i len na úhradu základných potrieb maloletej (na bývanie, stravu, ošatenie, obuv, drogériu, kozmetiku, školské potreby, financovanie záujmov a podobne) a podstatnú časť potrieb maloletej musí matka financovať z vlastných príjmov, hoci sa na vyživovacej povinnosti k maloletej podieľa aj svojou osobnou starostlivosťou. Otec teda výživným v nijakom prípade nefinancuje matku maloletej, ako to on zrejme podľa vlastného návrhu vníma, ale ani maloletú nad svoje možnosti, ani nad rámec odôvodnených potrieb maloletej.

(25) Keďže teda súd žiadnu podstatnú zmenu pomerov na strane navrhovateľa, matky ani maloletého dieťaťa, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného otca na maloleté dieťa, nezistil, návrh ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Partizánske.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní peňažnú povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa ustanovení Exekučného poriadku.